

Cuplul conjugal si istoria sa.

Scena constitutiva a cuplului. Cand a aparut nevoia de cuplu?

- **Care este acea legatura care uneste doi oameni pentru a crea un cuplu?**

La baza uniunii unui cuplu se afla acea legatura primara pe care toate fiintele umane o dobandesc in relatia cu cei mai importanti oameni din viata lor, parintii. Toti ne incepem viata intr-o relatie de dependenta totala in uterul mamei si continuam sa evoluam spre independenta, pana in acel moment in care reapare nevoia de a ne gasi un partener de viata si a ne intemeia o familie. De ce suntem oare motivati sa fugim din nou catre dependenta? Voi enumera cateva motive: dorinta de a fi important pentru cineva, teama de singuratate, nevoia a avea un partener/a de viata, fuga de restrictiile parentale, compatibilitatea sexuala si siguranta financiara.

- **Un cuplu este o multime formata din doi?**

In aceasta lucrare voi povesti despre legatura de dragoste din cuplul conjugal, tipuri de legaturi de cuplu, stadiile prin care trece un cuplu, originea si organizatorii legaturii, legatura primara – matricea legaturii de cuplu, scena constitutiva, cand apare nevoia de cuplu, stadiile de formare si evolutie a cuplurilor desfasurate pe ani, de cine ne indragostim (simbioza, idealizare, dezidealizare, stadiu sado-masochist, fuziune si autonomie) si temporalitatea in cuplu facand o paralela intre familia traditionala si ce moderana la romani.

Introducere

- **Intalinrea a doua psyche-uri creaza cuplul**

Alegerea partenerului, alegerea obiectului de dragoste, poate fi definita ca unul dintre organizatorii inconstienti ai cuplului (Eiguer, 1998), bazata pe o coluziune inconstienta puternic organizata si defensiva. Exista un moment unic in care individul isi cauta un altul, in care persoana in singularitatea sa se gaseste impreuna cu un alta. Este un moment anterior

relatiei, este un moment al legaturii lor. Dincolo de intalnirea dintre doi parteneri care doresc sa construiasca o legatura, momentul de constituire al unui cuplu reprezinta si o intalnire a doua psyche-uri in asteptarea a ceva vital. Este valoarea sa defensiva care stabileste o relatie cu clasa de aliante inconstiente, asa cum afirma Kaes (2009), aceste aliante apar ca formatiuni intersubiective psihice care se afla intr-o pozitie privilegiata in cadrul cadrului psihic al legaturii de cuplu, atat in functia lor de organizatori ai legaturii, cat si in conservarea legaturii, prin suprimare a unui continut comun la nivel meta-defensiv.

- **Definitia legaturii in cuplul conjugal**

Cuvantul legatura provine din latina (*vinculum*) inseamna unire sau legatura a unei persoane cu alta si cuvantul uniune (din latina *unio, onis*) are mai multe semnificatii: actiune si efect de aderare, actiunea si efectul aderarii la casatorie, amestecul unor lucruri care sunt incorporate una in cealalta, alianta, companie. (Dictionarul limbii spaniole 2009). Fiecare legatura umana: un cuplu, o familie, un grup institutional, o legatura de prietenie necesita o unire sau o legatura intre membrii sai.

- **Legatura de dragoste in cuplul conjugal**

C. David (1971) in „L'Etat amoureux” a dezvoltat ideea ca dragostea este o reproducere a iubirilor infantile oedipale si a relatiei primare de dragoste cu mama iar pe de alta parte, este o creatie. In terapie, ne axam pe aspectului creativ si pe procesul de creare a legaturii de cuplu.

- **Tipuri de legaturi in cuplu**

Legatura de alianta in cuplu include: legaturi narcisiste „dominate de investitia narcisica comuna tuturor legaturilor umane la care contribuie partenerii cuplului”. Narcisismul tinde spre sincretism J. Bleger (1981), spre fuziune, stergand limita dintre indivizi, este reziduul narcisismului primar, mereu in cautare de altele asemenea. A. Eiguer ne spune ca componentele sale sunt: apartenenta sau identitatea conjugala, investitia unui spatiu locuibil („Inconstientul casei” 2004), traiectoria istoriei care este populata de amintiri si semne materiale si idealul ego-ului de grup al sotilor. ”

- **Cum se creaza legaturi intre oameni?**

Sa luam un exemplu, persoanele care calatoresc cu un avion sunt aparent impreuna, dar asta nu creaza automat si o legatura intre ei. Este necesar sa se intample ceva, sa aiba loc o interactiune intre oameni,

care sa duca la o uniune sau la o legatura intre ei. Care va fi acea interactiune care ii uneste? La baza uniunii care intemeiaza legatura se afla legatura primara pe care am trait-o in relatia cu mamele noastre (sau o alta persoana semnificativa care ii tine locul). In formarea legaturii de cuplu apar si intervin si alte elemente organizatoare: aparatul psihic grupal (R. Kaes 1976), aliantele inconsciente (contractul narcisist si pactul denegativ) si organizatori socio-culturali (Kaes R. 2009).

- **Cand apare nevoia de a-l gasi pe celalat si a forma un cuplu?**

Petrecem 40 de saptamani in pantecele mamei, ne dezvoltam intr-o relatie cu ea, ne nastem si ni se taie cordonul ombilical, insa din punct de vedere psihic suntem inca dependenti de ea. Ne nastem intr-o relatie cu celalalt si incet, incet invatam primii pasi spre independenta. Invatam sa mancam, sa mergem, sa vorbim si sa ne individualizam. Ajungem la adolescenta, unde ne dorim sa fim cat mai independenti si apoi incet, incet si impinsi de hormoni, de dorinte si nevoi incepem sa il cautam din nou pe celalalt. Ne dorim sa gasim o persoana care sa ni se potriveasca cat mai bine, de care sa ne indragostim, sa formam un cuplu apoi o familie, sa facem copii si asa reapare din nou ciclul dependenta - independenta.

- **Legatura primara mama - copil**

Totul porneste de la legatura primara mama – copil. Copilul uman, spre deosebire de animale, necesita, pentru a supravietui dupa nastere, datorita prematuritatii sale psihice si neurologice, o alta fiinta umana (de obicei mama). Nou-nascutul de la inceputul vietii sale psihice o percepe pe mama nu ca pe un obiect total ci ca pe un san care este un model paradigmatic al legaturii primare. Neajutorarea (Hilflosigkeit) este o stare stresanta a sugarului, deoarece acesta depinde in totalitate de alta persoana pentru a-si satisface nevoile de baza (foamea si setea). Acesta este neputincios sa realizeze singur actiunea specifica care ar pune capat la tensiunea sa interna. La adult, starea de neajutorarea si dependenta constituie prototipul situatiei generatoare de suferinta (Laplanche, Pontalis J. 1967).

- **Legatura primara – matricea legaturii de cuplu**

Nou-nascutul este fiziologic prematur si imatur, acesta nu controleaza motilitatea voluntara iar din punct de vedere psihic nu poate efectua actiuni eficiente pentru supravietuirea sa (nu se poate hrani singur). Este de remarcat faptul ca aceasta stare de neputinta proprie a fiintei umane este ceea ce

„impinge subiectul sa creeze legatura” (Bernard M, 1991). Mama si grupul (atat grupul familial, cat si grupurile exogame secundare), sunt insarcinate cu umplerea golului produs de momentul nasterii. S. Freud (1926) „existenta intrauterina pare relativ scurta in comparatie cu majoritatea animalelor, este mai incompleta decat la acestea atunci cand bebelusul vine pe lume. Valoarea singurului obiect capabil sa protejeze impotriva acestor pericole si sa inlocuiasca viata intrauterina este foarte crescuta. Acest factor biologic creeaza, atunci, primele situatii periculoase si nevoia de a fi iubit, care nu vor abandona niciodata omul”.

- **Oedip, triangularizare si legatura de cuplu**

Inca de la inceputul copilariei, experimentam dependenta de un obiect, intimitatea, iubirea si ura, curiozitatea si modul in care interactiunea cu mintea altuia este punctul culminant pentru propria noastra dezvoltare. Odata cu dezvoltarea timpurie a oedipului, trebuie sa ne impacam cu legatura dintre parinti, inclusiv relatia lor sexuala, din care noi suntem exclusi. Iar acest lucru ne ofera un spatiu in care apare triangularizarea si constientizarea faptului ca mama (sau figura materna) care ne continea era o mama legata intern de o alta persoana, in mod clasic total. Ne ajuta sa intelegem despre separare si ne ofera o arena in care mai tarziu putem experimenta sa fim parte a unui cuplu.

- **Stadiile de formare si evolutie a cuplurilor desfasurate pe ani?**

Pentru a intelege mai bine motivatia, ce se intampla intr-un cuplu si cum putem ajunge de la dependenta la maturizare vom analiza stadiile dezvoltarii relatiei de iubire intinse pe ani care de altfel sunt identice oricarei relatii (de cuplu, de prieteni, de colegi, de parteneri de afaceri). Si vom incepe cu primul stadiu din viata oricarui cuplu, cel de indragostire in care viata este roz.

- **Stadiul de indragostire - simbioza - idealizare, dependenta**

Este perioada in care partenerii se sorb din priviri, isi fac declaratii marete si cauta sa isi arate iubirea. Separarea de dupa intalnire este dureroasa pentru ei, de aceea, depun mult efort ca sa se vada mai des sau pentru a petrece cat mai mult timp impreuna. Este o perioada plina de romantism si senzualitate in care cei doi se simt fermecati unul de celalalt. Acest stadiu este specific tuturor relatiilor, fiind mai usor de observat si nuanat in cuplu.

- **Partenerii de cuplu formeaza un intreg**

In aceasta perioada, granitele personale sunt foarte neclare iar spatiul personal, aproape inexistent. Asta face ca indragostitii sa traiasca foarte intens emotiile celuilalt: suferinta sau bucuria unuia sunt si suferinta sau bucuria celuilalt. Sunt aproape nedezlipiti pentru ca odata separati, este ca si cum pierd o parte din ei insisi. Asadar, impreuna ei reprezinta un intreg. Cand o parte a intregului este afectata sau lipseste, acesta nu mai poate functiona si indragostitii devin agitati, nu mai pot dormi, nu mai pot manca si tot ce isi doresc este sa reunesca intregul format din ei doi.

- **Pubertate – 14 - 25 ani**

In adolescenta si perioada urmatoare, ne luptam cu sentimente puternice de dependenta si independenta, identificandu-ne cu obiecte importante (inclusiv aspecte ale parintilor nostri). Ne asumam propriul corp separat si sexual, care nu mai are nicio legatura cu parintii (Laufer, 1981). Si apoi, pentru majoritatea dintre noi, la un moment dat, alegem partenerul pentru a incepe propria noastra relatie sexuala si sa devenim un cuplu. „Dezvoltarea unei astfel de relatii poate, pentru unii, sa dureze multi ani si eventual, mai multe incercari diferite” (Waddell, 1998).

- **Perioada experimentarilor**

Experimentarea sexualitatii poate capata acum forme foarte variate. In acest sens, s-au delimitat anumite perioade: cea a descoperirii satisfactiilor sexuale, masturbarea, tendinta homosexuala, apoi heterosexualitatea diversificata, fie cu mai multi parteneri in mod succesiv, fie cu unul singur pentru o scurta perioada, urmat de un altul si asa mai departe. Acum, tanarul sau tanara doreste sa intalneasca un interlocutor, care reflecta cat mai fidel imaginea ideala pe care fiecare si-o faureste despre partener. Este o perioada de cunoastere, atat a propriei persoane, cat si a partenerului.

- **Cum arata partenerul ideal?**

În această perioadă, fiecare partener afirmă că vrea să-l cunoască pe celălalt, însă, apare nevoia înconștientă de a îmbrăca fiecare lucru descoperit într-o aură idealizată. Adică amândoi văd în celălalt partenerul ideal. Ne idealizăm partenerii ca să se potrivească cât mai fidel cu partenerul ideal din imaginația noastră. Asta implică anumite riscuri, cum ar fi: a trăi decepția că persoana iubită nu este așa cum ne-o visăm, a accepta gelozia, a accepta că celălalt iubeste pe altcineva și a trăi suferința conflictului interior. Totuși, idealizarea partenerului poate ajuta nu doar la a amplifica starea de îndrăgostire și de apropiere între parteneri, ci și la separarea și detașarea de părinți. Acest lucru face posibilă construirea unui cuplu cu limitele bine trasate între el și lume.

- **De cine ne îndrăgostim după Freud?**

S. Freud (1914) a analizat două modele de relație de obiect (narcisică și de susținere). A. Eiguer, (1984) distinge diferite forme de alegere a obiectului: alegerea narcisică, căutăm un obiect care seamănă cu ceea ce suntem noi înșine, ce am fost sau ce am vrea să fim sau care seamănă cu persoana care a făcut parte din propriul nostru sine. Alegerea anaclitică, barbatul sau femeia caută un partener care să-i permită să găsească un sprijin (tatal sau mama copilăriei), celălalt reprezentând o imagine părintească. Unul este copilul celuilalt și invers. Apoi apare alegerea edipală, mai adultă, specifică funcției nevrotice și normale.

- **Alegerea obiectului în legătura de cuplu**

Legătura de cuplu este fundamentul familiei în sistemul nostru social. În alte sisteme sociale: de exemplu, în rândul MOSO-urilor din Yunnan în China, unde organizarea socială este matrilineală, iar legăturile filiaționale sunt guvernate de matriarhat. În zilele noastre, legătura alianței se bazează pe alegerea celuilalt și nu mai pe o alianță decisă de familie. Alegerea obiectului face parte din legătura de cuplu. Aceasta explică de ce legătura alianței este fantastic de bogată și complexă. De asemenea, aduce în joc bisexualitatea psihică a celor doi parteneri. Circulația psihică între membrii cuplului, potrivit lui A. Eiguer (2002), permite femininului să fie mângăiat și hrănit de masculinul barbatului și invers.

- **O „redescoperire” a obiectului de dragoste infantilă**

În opinia lui Freud (1905), descoperirea obiectului este de fapt o „redescoperire” a obiectului de dragoste infantilă, putem afirma că, în legătura cuplului real, obiectul de dragoste este o reprezentare

eterogena care condenseaza unele urme ale multor experiente trecute, la care se poate face referire atat de dimensiunea parinteasca, cat si de cea fraterna. Freud (1916) ne aminteste ca un baiat „poate sa-si ia sora ca obiect de dragoste ca inlocuitor al mamei sale necredincioase”, precum si o fata „poate gasi in fratele ei mai mare un inlocuitor pentru tatal ei”. Deci, este posibil, in alegerea partenerului, pe langa imaginea parinteasca, cea ai fratelui si sau surorii sa vina sa se joace un rol important, aducand cu ei intrebarea despre modul in care destinul complexului fratern ar putea patrunde inconstient in relatiile noastre amoroase (Conrath, A. de Butler, Lagrand si Lemaire, 1991).

- **Cautarea unui partener pentru a reproduce cuplul fraternal**

In ceea ce priveste acest lucru, cercetarile clinice au reusit sa evidentieze cum in legatura unui cuplu miza intr-un joc al vechilor cupluri fraternal se poate face din nou relevante in prezent, determinand din nou, de exemplu, „boxul” fratern (A. de Butler, 2000) pentru care partenerii simt nostalgie si care detin un rol de aparare linistitor sau vital narcisic. In plus, cuplul poate cauta din nou si recrea conditia izomorfa a ansamblului psihic fratesc (Kaes, 1974) intr-o iluzie a unei identitati perfecte, cu dinamici in care fiecarui frate sau sora, i se poate da un loc in grup. Acest grup fratesc, prins in iluzia de grup (Anzieu, 1971), nu poate juca aici functia anaclitica pentru o separare viitoare si o deschidere catre diversitate, reproducand o scena care poate sta la baza unei aliante inconstiente sau a unui model de identificare. Acestia din urma pot conduce, determina si uneori sa devieze alegerile viitoare afiliate, mai presus de toate cea care va constitui fundamentul legaturii cuplului (Sommanico, 2008).

- **In cautarea persoanei ideale**

Toti avem creionata in minte persoana ideala, acel print sau printesa care sa corespunda nevoilor si asteptarilor noastre. Insa oare avem norocul sa o gasim? Si daca o gasim si trecem pe langa ea, oare o vom recunoaste? Cum putem fi siguri ca suntem compatibili? O putem verifica cumva? Multe intrebari si putine raspunsuri. Creierul nostru are capacitatea de a umple si a completa acele goluri din structura psihica a celuilalt, la care nu avem acces. Asta inseamna ca avem tendinta sa idealizam persoana cu scopul de a ni se potrivi cat mai bine si dupa o perioada ii vom reprosa ca nu mai este persoana de care ne-am indragostit.

- **Ce bine arata celalalt, idealizat**

Ipoteza lui Morley (2006): o persoana va face o alegere inconstienta a unui astfel de partener „care pare, intr-un anumit sens, sa aiba un fond emotional si familial similar, cu „sarcini” emotionale similare”. Cand il idealizam pe celalalt, ii impunem indirect sa fie asa cum ni-l dorim sau ni-l imaginam noi. Asadar, ii curmam libertatea de a fi asa cum este el, de a se exprima si de a manifesta ceea ce simte. Ii impunem o schema, un sablon in care sa se desfasoare, sacrificandu-i creativitatea si resursele. Noua ni se poate parea ca il „infrumusetam” pe partener, cand de fapt, ii reducem energia vitala. Idealizarea celuiilalt poate fi vazuta ca un act egoist. Totusi, am putea vorbi de egoism doar daca persoana ar fi constienta de impactul asupra celuiilalt. Idealizare partenerului este de cele mai multe ori o actiune inconstienta.

- **Vulnerabilitatile si patologiile din structura psihica ne ghideaza alegerea**

Daca, ambii parteneri au experimentat in copilarie despartirea parintilor, iar traumele din structura sunt asemanatoare ne vom simti atrasi irezistibil de persoane care au istorii de viata similare cu a noastra. Vulnerabilitatile si traumele din structura psihica vor capta atentia mai usor unul altuia. In realitate, alegerea nu va fi problematica decat in momentul in care fiecare isi doreste altceva decat celalalt ii poate oferi. De exemplu, daca ambii parteneri au nevoie de afectiune si nici unul nu vrea sau nu poate sa o ofere, atunci vor izbucni certuri violente pe aceasta tema sau teme similare.

- **Ce se intampla la nivel sexual in stadiul de simbioza si idealizare?**

Energia sexuala este in afara controlului constient. Astfel, indragostitul se afla in situatia de a vorbi doar despre celalalt. Relatiile sexuale sunt foarte dese, iar ei exploreaza si experimenteaza mai multe modalitati de a fi impreuna. Se joaca in marea parte a timpului cu atractia si energia sexuala care circula intre ei. Asta face ca relatiile sexuale din perioada idealizarii sa fie lungi si complexe, adesea cuplurile dorindu-si sa retraiasca acele momente mai tarziu in viata lor.

- **Utilitatea idealizarii in cuplu**

Idealizarea celuiilalt reprezinta preludiul acceptarii sale. Este o etapa care il pregateste pe indragostiti sa gestioneze conflictele interioare legate de diferentele dintre ei, tolerarea alteritatii si acceptarea

pierderii controlului sexual. Idealizarea este absolut necesara unei relatii sanatoase de cuplu. Totusi, persistenta ei poate impiedica dezvoltarea unei forme satisfacatoare de iubire.

- **Ce se intampla daca ramai blocat in idealizare si intr-o relatie de dependenta?**

O relatie de dependenta este aceea in care partenerii traiesc sentimentul ca nu pot trai unul fara celalalt. Desi nu sunt fericiti in relatia lor, pentru ei, traiul impreuna este de preferat despartirii. Foarte intim, in interiorul lor ei traiesc ideea despartirii ca fiind devastatoare. Aceasta teama ii face de multe ori sa traiasca sentimentul de a fi blocati, de a nu avea solutii. In relatia de dependenta, partenerii tind sa intre in relatii de tip parinte-copil, adica unul joaca rolul de autoritate si celalalt de copil sau frate-sora, iar cand se cearta rolurile sunt de victima-persecutor, unul este victima si celalalt agresorul. Aceasta dinamica faciliteaza alimentarea tensiunilor, a nemulțumirilor neexprimate si deci, a escaladarii conflictelor.

- **Stadiul sado-masochist in cuplu – dezidealizare. Acum apar certurile sau despartirea?**

Aceasta perioada apare dintr-o nevoie de echilibrare. In faza de idealizare, indragostitii se aflau intr-o extrema: erau foarte apropiati, fermecati de frumusetea celuilalt si uniti intr-un intreg. Acum, ei pasesc in extrema cealalta in care celalalt isi pierde investirea ideala, isi pierde aura si defectele incep sa fie observate.

- **De ce este necesar sa ajungem la deziluzie?**

Deziluzia apare in istoria cuplului dupa o perioada mai scurta sau mai lunga. In aceasta etapa, aproape sistematic este formulat reprosul „Te-ai schimbat, nu mai esti persoana de care m-am indragostit”. Nu, partenerul nu s-a schimbat, ci noi i-am deformat imaginea. Este o perioada de inflamare interioara in care indragostitii digera cu greu realitatea celuilalt si a relatiei. Ei sufera acum mari dezamagiri cand descopera diferentele intre idealul lor si realitatea prezenta. Celalalt pare mult diferit fata de cum a fost perceput initial.

- **Cel mai greu este sa accepti alteritatea, imperfectiunea ta si a celuilalt**

Acest lucru presupune constientizarea faptului ca nevoile noastre cele mai profunde nu vor fi indeplinite asa cum ne doream. Asta il sperie pe indragostit, iar conflictul sau interior se transforma adesea intr-un conflict exterior. Asadar, partenerii sunt pusi fata in fata cu un lucru evident: niciunul nu este perfect si nici nu este dator sa indeplineasca toate nevoile celuilalt. Este foarte greu sa te impaci cu propriile imperfectiuni, insa cu cele ale partenerului pare si mai greu. Odata acceptata imperfectiunea, este acceptata si o anumita independenta a fiecaruia. Pe de alta parte, acum descoperim si capacitatea de auto-sacrificiu a indragostitilor. Ii sperie ideea de a ramane singuri, de a nu fi iubiti, asa ca se agata de orice sansa, fac aproape orice pentru a-l multumi pe celalalt si pentru a-l pastra alaturi.

- **„A trai impreuna ne poate ucide, insa separarea este mortala”**

Astfel de cupluri in care partenerii vad unul in celalalt renasterea celei mai arhaice imagini fraterne dintre toate: fratele care ii ia locul, fratele care il exclude si celalalt ca rival la iubirea parinteasca. Ceea ce domina relatia de cuplu in acesta etapa este teama de distrugere a lui si a celuilalt. Celalalt este vazut ca dusmanul cu care trebuie sa se confrunte si de care trebuie sa se apere. Acum ambii parteneri sunt intotdeauna gata sa scoata in evidenta imperfectiunile partenerului si sa foloseasca defectele pentru a-l umili si a-l ataca pe celalalt. Cu Mitchell (2003), ura si violenta care caracterizeaza unele uniuni, aceste uniuni reprezinta o noua versiune a dinamicii urii si a iubirii care sunt tipice relatiilor infantile dintre frati. In aceste cupluri nu exista nicio dorinta de separare, de a pune capat acestui masacru conjugal. Acest aspect aminteste faimoasa afirmatie a lui Caillot si Decherf (1982) referitoare la pozitia narcisica paradoxala: „A trai impreuna ne poate ucide, insa separarea este mortala”.

- **„Imposibilitatea de a ne asculta unii pe altii”**

Dinamicile care amintesc de „imposibilitatea de a ne asculta unii pe altii” (A. de Butler, 2008) o configuratie care cuplul afiseaza amprenta complicitatii profunde care a modelat legaturile fraterne ale partenerilor, in cadrul carora ura si iubirea interactioneaza constant. In aceste cupluri partenerii sunt in competitie si se compara constant si apar intrebari de genul: „Cine este cel mai inteligent?”, „Cine este cel mai bun?”, „Cine este cel mai frumos?”, „Cine este cel care inseala asteptarile?”, „Cine aduce cei mai multi ani acasa?”, „Cine face mai multa treaba in casa?”, „Cine sta mai mult cu copiii?”, „Cine domina relatia?”.

- **In etapa dezidealizarii, cuplul se afla intr-un moment critic in care apare criza**

Trezirea la realitate pune la grea incercare stabilitatea cuplului. Acum partenerii cauta raspunsul la intrebarea: „Este aceasta relatie ceea ce imi doresc si am nevoie?”. In aceasta perioada, partenerii preiau alternativ rolul dominant si cel supus, in timpul conflictelor lor. De aceea, acum au loc cele mai multe despartiri, caci partenerii nu reusesc sa gestioneze sau sa accepte realitatea celuilalt. Aceasta dinamica isi pune amprenta si la nivel sexual. Astfel, energia sexuala care in stadiul anterior era in floritoare, se incarca de sentimentele reprimite de vinovatie sau rusine legate de sexualitate si astfel, relatia sexuala are de suferit. Sunt cupluri care in acest stadiu trec printr-o perioada de negociere, compromisuri si reajustare la realitate. Acest proces intareste cuplul, atunci cand se realizeaza pe baza intelegerii si tolerantei reciproce.

- **O organizare inconstienta a legaturii in care domina puterea si rivalitatea**

In astfel de cupluri cuvintele aruncate in certuri au puterea si violenta cutitelor (Freyman, 2003, Trapanese, 2007), o lupta caracterizata prin impartasirea imposibila a obiectului parintesc (Pontalis, 2006). Indragostitii sunt ca doi copii care se lupta (Conrath, de Butler, Lagrand, Lemaire, 1991) mai degraba decat un cuplu, unde scena este dominata este formata din acele elemente fraterne care au caracterizat si povestea indivizilor care formeaza cuplul. Au o legatura care desi dureroasa, pare a fi indisolubila, o opozitie marcata a rolurilor in dinamica legaturii, dificultatea si imposibilitatea, de a se identifica cu diferitele inhibatii marcate ale sexualitatii genitale, in favoarea unei organizari inconstiente a legaturii in care domina puterea si rivalitatea.

- **Cum arata contratransferul analistului care are astfel de cupluri in terapie?**

De obicei cuplurile solicita o terapie de cuplu cand ajung in acest stadiu. In controtransfer, apar aspectele cele mai complicate de gestionat, cele legate de ura resimtita fata de cuplu sau de sentimentele de intoleranta fata de cuplu, sentimente care sunt ecoul si oglindirea celor traite de cuplul din sine. Cu cat cuplul afirma ca nu se pot suporta unii pe altii in inseparabilitatea lor, in imposibilitatea lor de a trai fara partener, cu atat terapeutul permite la randul sau sa apara, in controtransfer, atat intoleranta lui fata de ei cat si dorinta de a-i separa. Acest lucru le intareste „rezistenta fata de acest terapeut care nu-i iubeste” (A. de Butler, 2008), la fel cum nu s-au simtit

suficient de iubiti de obiectele lor parentale.

- **Ce facem cu un astfel de cuplu in terapie?**

Munca terapeutica se va concentra pe analiza atat a miscarilor intrapsihice, cat si a miscarilor intersubiective, cu scopul de a reactiva trecutul infantil in care partenerii par a fi blocati. Progresiv se va face loc pentru a primi realitatea maritala din prezent” (A. de Butler, 2008), pentru a incepe procesul necesar de doliu pentru copilarie. Prevalenta fratelui arhaic, rolul sau principal pe scena, ar marturisi faptul ca Oedip-ul a intampinat un obstacol si nu a reusit sa se asigure atat de depasirea unei relatii asemanatoare oglinzii, cat si de figura narcisista a dublului si aparitia unei identitati sexuale.

- **Urmatorul stadiu in cuplu - fuziune si autonomie**

Odata ajunsi in acest stadiu, cuplul conjugal se afla intr-o zona de mijloc, de echilibru afectiv. Acest echilibru descrie existenta unei anumite fuziuni, dar si a autonomiei individuale. Desi poate parea contradictoriu, cuplurile mature arata ca nu este asa. Fuziunea este necesara pentru a lega cuplul, iar autonomia este cea care sustine exprimarea si dezvoltarea individuala a partenerilor. Cei doi ajung in acest punct doar daca parcurg eficient etapele anterioare care mentin prezenta activa a adultului interior. Sunt multe cupluri care nu reusesc sa ajunga in aceasta faza si raman fixati de-a lungul relatiei in faza de deziluzie, certuri, reprosuri si nu il pot accepta pe celalalt asa cum este, deoarece difera prea mult de partenerul ideal pe care il cauta.

- **Tinerete 25 de ani - 30, 40 de ani**

Acum, apare nevoia de stabilitate in relatie iar cuplul „isi face propriul cuib” si fiecare dintre parteneri ajunge chiar sa renunte la orice manifestare a vietii sociale in absenta celuilalt. Acest comportament raspunde unei importante nevoi, nu numai unei ideologii: nevoia de a-ti construi un camin, de a-ti crea o familie si de a-ti creste copiii. Toate aceste aspiratii reclama o relatie stabila, durabila si unica necesara, se pare, pentru a ocroti bunastarea

copiilor. Este o epoca eroica, mai mult sau mai putin stoica si destul de frustranta in raport cu orice alta placere. Cei doi petrec tot anul impreuna, merg impreuna in vacanta si exclud oarecum lumea exterioara. Capacitatea de adaptare este extrem de solicitata. Fiecare partener trebuie sa stie cand si cat sa cedeze.

- **Ce este specific acestui stadiu?**

Relatia de dragoste incepe sa existe in clipa in care cei doi hotarasc sa isi asume diferentele si sa mearga mai departe impreuna, pastrandu-si respectul reciproc. Intr-o relatie de cuplu, dragostea inseamna decizie si vointa, dincolo de dispozitii si emotii instabile, prin natura lor. In acest moment, indragostitii spun: „azi mi-am pierdut iluziile si te vad asa cum esti, dar aleg sa fim impreuna in continuare in incercarea noastra de a construi o relatie.” O dragoste care rezista este o dragoste mai lucida, unde partenerii sunt mai prezenti, mai constienti de realitatea cuplului lor si il accepta pe celalalt cu bune si rele.

- **Cum arata fuziunea?**

Caracteristica acestei perioade este existenta unei legaturi emotionale apropiate, suficiente pentru a mentine cuplul, pentru a-l sprijini in traversarea diferitelor incercari ale existentei zilnice. Apropierea partenerilor merge pana la fuziune, cand granitele lor se intrepatrund. Spre deosebire de perioada idealizarii, aceste momente de stransa apropiere nu sunt continue, au loc disparat, despartirea temporara nefiind devastatoare pentru cei doi. Momentele de tandrete, cele sexuale si experienta orgasmului reprezinta, din punct de vedere psihic, o traversare a granitelor sinelui. In aceste momente ne identificam cu persoana iubita, devenim una cu ea, insa pastram sentimentul de identitate separata.

- **Un intreg format din noi**

Ajungi in acest stadiu, partenerii au o anumita maturitate afectiva care faciliteaza exprimarea pasiunii sexuale. Inhibitiile, rusinea sunt mult diminuate. Pasiunea sexuala nu se limiteaza la un

raport sexual cu orgasm, desi se exprima in mod tipic astfel. Dimpotriva, dragostea sexuala se dezvolta din constientizarea intuitiva a raportului si orgasmului ca scop final eliberator, intens, si de reconfirmare. Astfel, partenerii patrund in spatiul larg al dorintei sexuale pentru celalalt, al dorintei erotice puternice si al aprecierii valorilor fizice, emotionale si in general, umane, reprezentate de celalalt. Pasiunea sexuala exista atunci cand ea este disponibila simultan la ambii parteneri, cand fanteziile fiecaruia implica placerea reciproca.

- **La ce se refera autonomia in cuplu?**

Pe de alta parte, exista si un grad sanatos de autonomie. Prin acesta, fiecare partener este capabil sa-si pastreze un anumit spatiu personal si sa traiasca satisfacator in absenta celuilalt. Relatia de iubire si prezenta celuilalt reprezinta un plus de frumusetate, de fericire, nu fundamentul existentei sale. Asadar, fata de stadiile anterioare, acum partenerii dispun de o anumita flexibilitate. Ei fac parte dintr-un intreg, insa nu raman blocati acolo, ci se dezvolta si independent, aducand un plus de noutate si prospetime relatiei. Pentru ca relatia de cuplu sa fie satisfacatoare si sa stimuleze dezvoltarea fiecarui partener, este necesar sa existe un anumit echilibru intre fuziune si autonomie. Orice inclinare a balantei catre o zona sau alta nu este in beneficiul cuplului. Din acest punct de vedere, echilibrul nu inseamna o medie, ci o alternanta intre momentele de apropiere calda si cele de solitudine.

- **Cand apare criza de la 40 de ani...**

In aceasta perioada, oamenii isi manifesta mai mult, sau din nou, interesul pentru relatii de parteneriat, interese erotice diversificate si disponibilitatea pentru noi intalniri. Acest interes imbraca forme foarte diferite: calatoriile in grup sau in familie, iesiri in comun, iesiri la dans si la petreceri. Este o reorientare catre dorintele exterioare carora li se acorda o mai mare atentie. Fie o data, fie de mai multe ori, cei doi membri ai cuplului readuc in discutie notiunea de fidelitate: de ce sa se priveze de placerea unei intalniri, a unei aventuri amoroase sau a unei relatii extra-conjugale mai stabile? Este varsta celei de-a doua sanse: pot sa imi „retraiesc” viata, ceea ce era candva condamnat, devine din nou posibil, imaginabil, trait ca

deceptie sau succes. In aceasta etapa de varsta, suportul si intelegerea partenerului sunt extrem de importante. Daca pana la aceasta varsta monotonia era acceptata, acum partenerii isi reproseaza si ajung cu usurinta la acuzatii cu privire la pierderea unei perioade semnificative din viata.

- **Reapare adolescenta in prim plan**

Aceasta etapa este comparata cu o a doua adolescenta. Acum este ca si cum omul ar incerca sa regaseasca tot ceea ce n-a putut trai la cincisprezece sau douazeci de ani, intr-o perioada in care interdictia era inca dominanta iar copii erau mici. Nu este vorba despre o a doua adolescenta, in sensul unei reveniri in timp, ci mai degraba, de o mai mare autonomie in viata sexuala, la fel cum la douazeci de ani au descoperit o mai mare autonomie in raport cu parintii lor. Aceasta explorare a personalitatii are acum prioritate in detrimentul devizei „mai intai cuplul”.

- **Dupa 40, 50 de ani - etapa autonomiei in sexualitate**

Cuplul aproape ca a incheiat procesul de educatie a copiilor, iar interesul amoros pentru partenerul de viata are tendinta de a se estompa. Se instaleaza o anumita deprindere, care pentru unii incepe inca din primii ani de viata in comun, pentru altii, cativa ani mai tirziu, dar in general, dupa varsta de 40-50 de ani. Mai exista inca momente de tandrete, dar tendinta de a-l cauta pe celalalt din dragoste se atenuaza, ba chiar dispare din cotidian. Partenerii revin din rolul de parinti, de bunici si uita de rolul de sot si sotie. Este o perioada de redescoperire si reintalnire intre parteneri, insa pe un fond de maturitate mult mai mare decat in prima etapa a constituirii cuplului.

- **Fragilitatea cuplului este data de dezechilibrul dintre legaturile narcisiste si cele ale obiectului libidinal**

Legaturi libidinale dominate de investitia libidinala a obiectelor care contin „avatarele interactiunii sexualitatii comune si a legii. ”. Aceste doua tipuri de legaturi sunt interconectate si contribuie la forta si permanenta aliantei. A. Eiguer spune ca fragilitatea unui cuplu poate fi exprimata prin dezechilibrul dintre legaturile narcisiste si legaturile obiectului libidinal. Deci, cuplul prezinta un echilibru mai mult sau mai putin stabilizat intre legaturile narcisice si legaturile obiectului libidinal. Cuplul poate functiona in prevalenta legaturilor libidinale (gelozia in prim plan), sau intr-un mod anaclitic bazat inconstient, in esenta pe teama de pierderea obiectului (sprijinul reciproc este foarte important), sau chiar intr-un mod narcisist, unde problema puterii este centrala. Aici apare aspiratia la fuziune, la functionare perversa narcisista, controlul, dispretul si evidentierea esecurilor celui alt. Desigur, toate aceste niveluri sunt prezente in fiecare functionare a unui cuplu, dar este importanta notiunea de prevalenta.

- **Pozitia narcisista paradoxala: o pozitie regresiva in cadrul cuplului**

J. P. Caillot si G. Decherf (1989), propun notiunea de aparat psihic de cuplu, familie si grup, referindu-se la lucrarea lui R.Kaes despre aparatul psihic de grup, in 1976. Ei observa, in jurul fanteziei auto-generate a cuplului, care reprezentari diferite se ameninta reciproc, pentru ca sunt paradoxale si ambigue (cuplul anti-familie, familia anti-cuplu, cuplul anti-cuplu). Munca psihica consta atunci in a permite coexistenta acestor instante. Acestea sunt conduse sa propuna conceptul de pozitie narcisista paradoxala: o pozitie foarte primitiva, arhaica, bazata pe paradoxalitate, anterior pozitiei schizo-paranoide a Melaniei Klein (1927). In aceasta pozitie, relatia cu obiectul este paradoxala, anxietatile sunt vitale, catastrofale (lichefierea, absenta continatorului, agonii primitive) D.W. Winnicott (1965). Este o „organizare autista si simbiotica”. Apararea acestei pozitii este oscilatia, tipul de transfer este paradoxal. Este o pozitie de cerc vicios pe care cuplul o rezuma in aceasta faimoasa expresie „a trai impreuna ne omoara, a ne separa este fatal”. Ni se pare foarte relevant in clinica cuplurilor care sunt adesea prinsi in imposibilitatea de a trai impreuna, precum si de a se separa.

- **Organizatorii legaturii de cuplu**

Eiguer propune apoi ca **primul organizator inconstient al cuplului, Oedipul**, punand alegerea obiectului in prim plan (vom alege pe cineva care seamana sau care este opusul parintelui de celui alt sex). (E Liendo, V. Satir, 1974), propune urmatoarea formula: „barbatul cauta ca obiect

sexual opus mamei sale si femeia opus tatal ei". Dar poate exista si alegerea unui partener asemanator parintele de acelasi sex (alegerea obiectului homosexual). **Al doilea organizator este sinele conjugal**: cuplul va structura legaturile narcisiste pe un corp organizator, definit ca o reprezentare impartasita de parteneri, a cuplului lor (sentiment de apartenenta, habitat interior, ideal al sinelui comun). **Al treilea organizator este infantasmalizarea** (mitopoieza familiala, un spatiu de schimb de tranzitie, umor, creativitate in floritoare, povesti despre propria istorie a fiecarei persoane si cea a stramosilor). J. G. Lemaire (1984) va dezvolta importanta transmiterii miturilor familiale care uneori pot lua forme de cenzura sau secret, nespuse, tabu si cripta.

- **Originea legaturii de cuplu**

Andre Ruffiot (1984) ne aminteste de cele doua scopuri ale iubirii, individul si specia. Unul dintre scopurile cuplului, (biologic), este conservarea speciei si, prin urmare, cresterea tinerilor, iar cealalta (biopsihologica si instinctuala) satisfacerea dorintei sexuale in conditii de securitate, regularitate si de secret. El vorbeste despre cuplul obiect in ceea ce priveste topografia diadica, care indeplineste functia unei instante: cuplul se iubeste la fel cum ego-ul individual se investeste narcisistic, se iubeste pe sine. Cuplul-unitate, la nivel dinamic, are limite, contururi externe impotriva intruziunii mediului (cuplul se ascunde pentru contacte intime si se arata in societate pentru a-si afisa mai bine limitele).

- **Iubirea este fel de hemoragie narcisista sau transfuzie unica de energie**

Conflictele pot fi rezolvate prin descoperirea complementaritatii sexelor, corespunzatoare unui vis arhaic al unei fiinte bisexuale. Din punct de vedere economic, energia libidinala a diadei nu este doar suma a doua cuantice energetice. „Iubirea ar fi un fel de hemoragie narcisista sau transfuzie unica de energie”. Ponderea individuala alimenteaza sursa comuna, inepuizabila (masa libidinala revarsata pe toate partile). Apoi, A. Ruffiot propune „iluzia diadica”: iluzia descoperirii care este de fapt o redescoperire a obiectului edipal si a relatiei amoroase primare cu mama (C. David (1971).

- **Cuplul este „o multime de doi”**

Pornind de la teoria lui P. Aulagnier (1975) privind “Originea si pictograma”, A. Ruffiot propune iubirea ca o inscriptie psihica a corpului celuilalt, „dragostea ca iluzie a doi corpuri pentru un singur psihic”. Apoi sugereaza sa privim dezamagirea ca deziluzie de grup. Cand cuplurile vin la consultatie

conjugala, plangerea lor latentă ar putea fi înțeleasă în acest fel: „Suferim în sinele nostru de cuplu, în această parte a noastră, care este cealaltă: ajută-ne, fie să restabilim fuziunea celor două dispozitive psihice, fie să-i despartă, fără a rupe prea mult, pe aceste două piese siameze care au făcut una. Vrem fie să reconstituim plicul care ne conținea pe noi, fie să îl demontăm fără daune. El precizează că criza de cuplu este o suferință a aparatului psihic conjugal și oferă o interpretare de grup a crizei duale. Soții raportează adesea că și-au pierdut apartenența la grupul lor original de familie, la socrii lor, dar și la grupul lor ecologic familiar. Se simt atât de lipsiți de comunicarea socială, cât și de comunicarea internă. Să nu uităm că și cuplul este o alianță de două linii genealogice. Cuplul este „o multime de doi”, a scris A. Ruffiot.

- **De ce cautăm în legătura de cuplu – 18 motive?**

M. Dupre Latour, (2005), analizează diferite alegeri posibile ale partenerului conjugal: să se separe de părinți, să facă o familie, ca apărare împotriva sexualității și să se salveze, salvându-l pe celălalt. Legătura conjugală se articulează și la exterior, pe modul în care grupul social o consideră și o recunoaște. De asemenea, este articulat pe două culturi diferite, cu o diferență care poate fi mai mult sau mai puțin importantă, în funcție de originile culturale ale fiecăreia. R. Losso (2000), oferă 18 motive posibile pe care le pot avea indivizii pentru formarea unui cuplu.

- **Când apare nevoia de cuplu?**

Freud afirmă: „Individul se simte incomplet când este singur”, „fiecare individ conduce efectiv o dublă existență în măsura în care este propriul său scop și ca o verigă a unui lanț”. Ne dorim să rezolvăm situația edipală (trecerea de la endogamie la exogamie), apare dorința de a lua locul fantasmatic al părinților și confirmarea propriei identități, în special a celei sexuale. Suntem motivați să intrăm într-un cuplu: pentru satisfacție emoțională, pentru o satisfacție sexuală stabilă, pentru a atenua vinovăția edipală (în jurul fanteziilor incestuoase și agresive). Majoritatea persoanelor își doresc: să-și poată exprima agresivitatea într-un spațiu relațional sigur, să se împacă cu fanteziile sale de nemurire prin descendență (suntem cu toții nemuritori datorită copiilor noștri), să creeze alianțe, atât împotriva familiei de origine, cât și împotriva lumii exterioare.

- **Ce ne mai dorim într-o relație de cuplu?**

Mai suntem in cautarea dependentei care sa permita „mici regresii” si sa arunce masca sociala, nevoia de independenta fata de familia de origine, necesitatea detinerii celuilalt, nevoia de a crea propria lor cultura de familie si sa o transmita mai departe. Apare nevoia de a repara: intimitatea diadei mama-copil si repara lipsurile din trecut, iluzia infantila de fuziune si integritate: „aceasta este jumatatea mea”, de a repara ranile familiale, partenerii isi zic: „vom fi mai buni decat parintii nostri”, posibilitatea proiectului comun si a creativitatii (zona de joc si creativitate de D.W. Winnicott (1965).

- **Rolul imaginatiei si al transgenerationalului in legatura de cuplu**

R. Kaes: “am evidenciat rolul transgenerational (2007) si imago-urile in legatura de cuplu”. Pornind de la „pactul de negativ”, la baza oricarei legaturi, conform lui R. Kaes (1987), aceste reprezentari inconstiente, reprimite, refulate se afla si la baza legaturii de cuplu, cum ar fi urmele transgenerationale, criptele, fantomele, (N. Abraham, M. Torok) secrete, urme fara memorie, asa cum spune E. Granjon (2005). Aceste cripte, secrete, urme fara memorie, constituie transmitia transgenerationala, dincolo de cuvinte, nespuse, negate, clivate sunt prezente in fiecare familie.

- **Transmiterea intergenerationala si pactul de negativ in cuplu**

Transmiterea intergenerationala, cu functia sa de semaforizare si metaforizare, se dezvolta si transforma continuu istoria familiei. Ne bazam pe ceea ce spune E. Granjon (1989), si anume ca “in familie se transmite totul”, dar ca modalitatile pot fi diferite, vorbeste si despre un plic genealogic, care contine pentru familie, mitopoieza familiala. (A. Ruffiot, 1981), mitopoieza familiala este o poveste fantasmatica, care este alcatuita din aceste aspecte diferite ale transmiterii, cu spatii libere, urme fara memorie si povesti in continua schimbare. Pactul de negativ (R.Kaes 1993) functioneaza si in cuplu cu prima sa polaritate care organizeaza legatura pe reprezentari inconstiente care vizeaza satisfacerea dorintelor, iar pe cealalta polaritate defensiva, legatura fiind organizata pe ceea ce va fi reprimat, negat sau respins.

- **Legatura conjugala este construita si se sprijina pe defectele filiatiei fiecarui partener**

In intalnirea celor doi parteneri de cuplu isi pun amprenta in mod inconstient, rezonantele aspectelor transgenerationale din filiatile fiecarui partener. Alegerea de a trai impreuna cu acest sau acel partener se face pe coluziunea aspectelor transgenerationale ale celor doua linii, intr-un

mod inconstient. Transmiterea este violenta in sine, deoarece preexista in subiect si apoi acesta trebuie sa si-o insuseasca, „sa o cucereasca”, asa cum s-a spus Goethe, ca sa poata fi capabil sa o transmita la randul sau. Atat cuplul, cat si subiectul sunt repartizati functiilor fara cunostinta lor, pe care trebuie sa le puna la lucru pentru a se putea elibera de ei si a fi creativi. Dar uneori convocarea este prea masiva si atunci este nevoie de munca noastra a terapeutilor pentru a permite eliberarea.

- **Crizele cuplului conjugal si tranzitia spre cuplu parental**

Crizele in cuplu, normale si structurante, trecerea de la starea de dragoste la viata comuna, trecerea de la legatura de cuplu la legatura parinteasca (odata cu sosirea copiilor). Trecerea prin adolescenta copiilor care provoaca o criza familiala, imbatranirea cuplului si anumite evenimente din viata de familie (accidente, boli psihice sau somatice) vor zdruncina aceste aspecte transgenerationale, inconstiente. Se poate ajunge pana la deschiderea “cutiei Pandorei”, formata din pactele de negativ, cripte, secrete care aveau functia de a ramane criptate, care pot provoca o criza distructiva si care duc de multe ori la ruperea relatiei de cuplu. Intr-adevar, evolutia ciclurilor vietii de familie (de la pozitia de cuplu conjugal la pozitia de cuplu parental apoi la pozitia socrilor si in cele din urma a bunicilor) presupune un posibil decalaj pentru primirea tertului („copilul”), deci o reorganizare a vietii de cuplu, o cale de urmat de la „doi sunt unul” la deschiderea spre viitor, catre celalalt, ceea ce implica o „scindare” necesara.

- **Criza si cearta in cuplu creaza o regresie**

Cu toate acestea, transmiterea psihica transgenerationala, inconstienta, intre generatii, atunci cand devine predominanta, atunci cand exista prea multe „gauri” in tesatura mitica a familiei, impiedica decalajul necesar pentru primirea tertului (“copilul”). Impedimentul dezvoltarii si evolutiei familiale, duce la functionarea intra-familiala pe modul de legatura-ruptura (pozitia narcisista paradoxala, pozitiile narcisiste perverse, JP Caillot, G. Decherf, 1989) si la marea suferinta a grupului familial (Christiane Joubert, 2005, “Crizele familiale”). Atunci, transgenerationalul functioneaza in criza cuplului, care se bazeaza inconstient pe temporalitatea fixa (cuplul opereaza apoi intr-un cerc vicios, fara a gasi o situatie de iesire, nici impreuna, nici separat, si atunci vin sa ceara sfaturi deoarece nu stiu ce sa faca). Criza si cearta creaza o regresie masiva.

- **Inghetarea functionarii fantasmaticice in cuplu conjugal si cel parental**

Crizele in cuplu pot fi totusi structurante in aceste momente in care istoria familiei se intoarce la lucru: tranzitia de la starea de dragoste la viata impreuna, in momentul nasterii (la a deveni parinte), la adolescenta tinerilor, la plecarea copiilor mari, apoi pentru a deveni bunici si, in cele din urma, in momentul mortii. Dar crizele de destructurare pot ingheta si functionarea familiei: evenimente (boala, doliu, accidente, secrete) care provoaca traume, le trezesc pe toate celelalte, scot fantomele din dulapuri, deschid „cutia Pandorei” si ingheata functionarea fantasmatica in familie si cuplu.

- **Roca de baza inconstienta a cuplului se sprijina pe negativele transmisiei**

Munca terapeutica in cadrul legaturii de cuplu consta, in dezvoltarea depozitului generational al celor doua linii in coluziune. Astfel, in timpul primelor interviuri, investigatia in jurul intalnirii (deci in special in ceea ce priveste alegerea obiectului) ni se pare fundamentala si va fi deseori reluata in timpul terapiei, deoarece fundamentul care a creat cuplul este foarte important pentru stabilitatea si longevitatea cuplului. Astfel, fiecare subiect isi va putea redescoperi individualitatea articulata in spatiul comun: sa fie intr-un fel subiectul cuplului si al familiei, sa se elibereze de transgenerationalul care induce repetarea si functionarea predominanta a narcisismului.

- **Imago-ul cuplului interiorizat**

Intelegem importanta imago-ului matern, patern, genealogic in cadrul legaturii de cuplu, dar si a imago-ului cuplului interiorizat al fiecarui partener. Un alt aspect esential este viata infantila a fiecaruia dintre cei care au reusit sa experimenteze „capacitatea de a fi singur in prezenta celuilalt si in cuplu” (R. Roussillon, 2002). Intr-adevar, modul in care copilul percepe cuplul parental (protector, confruntativ, violent, intruziv, continator) si cum poate accepta sa-si traiasca capacitatea de a fi singur in fata acestui cuplu. Astfel, cuplul imago este reluat in cuplul actual sub diverse forme (de exemplu: sunt familii in care apare divortul sau barbatii abandoneaza familia).

- **Analiza legaturii de cuplu inseamna analiza „infantilului” din fiecare**

S. Freud a spus ca: “inconstientul este infantilul din noi” si, intr-adevar, legatura de cuplu este locul de actualizare a inconstientului, locul in care este redat infantilul, prin excelenta. A analiza legatura de cuplu inseamna a analiza copilul si partea infantila in fiecare dintre parteneri si in coluziune. In consecinta, doua axe ni se par importante pentru a lucra in psihanaliza legaturii de cuplu: infantila fiecaruia dintre parteneri si imaginile lor genealogice, in coluziune, in dinamica transfero-contra-

tranferentiala si intertransferentiala atunci cand exista mai multi terapeuti. S. Decobert si M.Soule (1984) au dezvoltat notiunea de cuplu terapeutic, care este o noua reprezentare imaginara a cuplului.

- **Fraternitatea in legatura de cuplu**

Mai putem aduce in discutie, importanta fraternului in legatura de cuplu, in urma lucrarii lui R. Kaes (2008), asupra complexului fratern si a lui Rosei Jaitin (2006), asupra incestului fratern. Plecand de la complexul de intrusi si gelozie al lui J. Lacan, (1938) care arata intrusul ca reprezentant al celuilalt, un obstacol in calea realizarii dorintelor subiectului. R. Kaes vorbeste despre triumfiurile de rivalitate, violenta cu interzicerea caracterului social al fratricidului si despre valoarea fondatoare a fraternitatii.

- **Cum isi alegeau partenerii stramosii nostri?**

In epoca de piatra, femeile alegeau vanatorul cel mai iscusit care punea hrana pe masa, iar barbatii, femeia cea mai frumoasa, deoarece aceasta avea cele mai bune gene. Cu cateva sute de ani in urma, casatoriile erau aranjate de parinti si familii in functie de statutul social, zestrea, terenurile, animalele si bogatiile detinute. A urmat apoi perioada romantica, in care oamenii au inceput sa se casatoreasca si din iubire.

- **Cum iubesc romanii?**

In general sunt tentati sa credem ca, cel putin atunci atunci vorba de iubire romanii au tendinta sa aleaga cu inima. Dar stiinta relatiilor ne spune ca nu-i loc de o asemenea minunatie. Ca am fi foarte departe de adevar. Alegem in functie de modul in care ne-au iubit parintii, in baza golurilor sufletesti care ne dor si respectand legea familiarului. Atractia inseamna, cu alte cuvinte, sa te indrepti catre ceva ce stii ca exista, catre ceea ce cunosti, sperand in cele din urma, finalul sa fie, totusi, diferit. Ma gandesc de multe ori la definitia prostiei: "sa faci acelasi lucru de multe ori si sa te astepti la rezultate diferite". Dar cum ar putea sa fie altfel?

- **Cum isi aleg romanii partenerii de cuplu?**

Cum anume am putea alege noi romanii intr-un mod definit sa cerem respect, pretuire si grija, atata vreme cat gustul iubirii cu care am fost hraniti a fost facut din neglijenta, critica, bataie sau abuz emotional? Intram cu un manunchi de sperante pe taramurile incerte ale iubirii, bucurosi ca am gasit ceea ce cautam, dar orbi cu privire la toate durerile pe care le vom avea de indurat. Iubirea isi cere tributul, iar trecutul nu ramane trecut pentru multa vreme iar dupa ce mirajul dispare, dupa ce vraja se risipeste, realizam ca am revenit la drama personala. Aceleasi frustrari, aceleasi nevoi neimplinite si aceleasi ganduri chinuitoare.

- **Complex Oedip neelaborat si traditionalismul romanesc**

In grupalitatea romaneasca mai apar multe povesti legate de atmosfera incestuala din anumite familii, de relatiile prea seducatoare avute cu parintele de sex opus, de lipsa granitelor si unor relatii constante pe termen lung. Majoritatea tinerilor din prezent au aventuri cu persoane necunoscute, toate acestea ne duc la cu gandul la complexul Oedip neelaborat. Mai nou traditia este vazuta in prezent mai ales ca nevoie, romanii fiind gata sa renunta la ea daca nu mai aduce un beneficiu sau daca apare altceva mai bun (asa cum au facut de altfel majoritatea popoarelor).

- **Cupul modern la romani**

Societatea moderna, dominata de criteriile socio-afective, specifica culturii europene, tinerii se casatoresc din cu totul alte motive. Familia moderna aseaza pe primul plan valorile intimitatii, afectiunii si realizarii maritale, satisfactia sexuala, socializarea si educarea copiilor. Copiii nu mai reprezinta scopul fundamental al familiei moderne, iar numarul in crestere al femeilor angajate profesional desfiinteaza argumentul economic in alegerea partenerului. Astfel, femeile si-au schimbat radical asteptarile si motivatia pentru casatorie. Acum isi doresc iubire, implinire, prietenie, respect, putere decizionala, implicare profesionala si succes in cariera. Asadar, de la casatoriile aranjate de parinti si rude s-a trecut la casatoriile construite pe alegeri libere, personale. Familia nucleara intemeiata pe sentimente pozitive este formula maritala cea mai dezirabilain

prezent.

- **Cand trecutul si-a pierdut puterea si viitorul este imprevizibil**

Diferite ritmuri temporale sunt actualizate in domeniul psihanalizei de cuplu. Ritmul intra-subiectiv al temporalitatii inconstientului: timp liniar, cronologic, guvernata de ritmul pulsionii, al repetitiilor si al apres-coup si ritmul timpului de schimb al fiecarui membru al familiei in relatiile sale de filiatie intergenerationala si transgenerationala si filiatii intra-generationale (intre frati si veri sau in cuplu). Este o perioada de conflict, in care se desfasoara o negociere intre ritmurile proprii si ritmurile altora. In modernitatea de astazi, ciclurile familiale sunt intragenerationale: in cadrul aceleiasi generatii au loc schimbari majore, dupa cum se arata in procentul de divorturi si familii noi.

- **Modernitatea si cuplu, fara trecut si fara viitor**

Partenerul pentru o parte a vietii il inlocuieste pe partenerul intregii vietii, cuplul stabileste un contract pe termen determinat de monogamie in serie. Dar astazi, apare o alta figura, momentul intalnirii unui cuplu, fara trecut si fara viitor. Decalajul generational ii determina pe copii si tineri sa invete continuturi esentiale, axa filiala si afiliata grupului familial ocupa un loc fundamental in procesul de transmisie, atat de la copii la parinti, cat si de la parinti la copii si de la frati la frati. Intr-o societate in care trecutul si-a pierdut puterea si viitorul este imprevizibil, modelele de identitate se refera la un prezent situational si contextual. Ceea ce este apreciat nu este traditia, ci flexibilitatea si adaptarea la schimbare a cuplurilor (acum avem cupluri de heterosexuali, cupluri de bi-sexuali, cupluri triangulare, cupluri de transexuali, de homosexuali, de gay si lesbiene, si multe alte variatii si combinatii).

- **Concluzii**

In 2008, A. Eiguer a scris „Niciodata eu fara tine”, semnificand importanta legaturii pentru fiecare subiect. Vom retine pur si simplu ca legatura aduce in prin plan intalnirea dintre doua psyche-uri, mai aduce in joc identificarea reciproca (oglinza), ca se refera la narcisism si ca reprezinta, o investitie obiectala.

- **Cuplul conjugal este format din “Eu”, “Tu” si “Noi”**

Kernberg (1993) considera ca cuplul „dobandeste o identitate proprie in plus fata de identitatea fiecaruia dintre parteneri”, surprinzand ceva din tensiunea dintre nevoile individuale separate de si in legatura cu relatia de cuplu. Coleman (1993), subliniaza, importanta relatiile de cuplu diadice, el indica importanta limitelor care ofera protectie impotriva perturbarii atat in interiorul, cat si in afara relatiei ca un alt ingredient esential pentru continuitatea si dezvoltarea acesteia.

- **Alegem dezechilibrul stiut in locul echilibrului strain**

De multe ori avem tendinta sa cautam in persoanele cu care hotaram sa avem o relatie acele caracteristici ale noastre pe care le cunoastem si le putem controla. Daca propriul echilibru emotional ne lipseste, vom avea tendinta sa respingem un partener echilibrat deoarece este prea diferit de noi. Cautam la persoanele de care ne indragostim sa fie ceea ce am fost noi in trecut, ceea ce suntem in prezent sau ceea ce ne dorim sa devenim. O alegere narcisica fundamentata pe ogindirea trecutului, prezentului sau viitorului nostru.

- **Inconstientul cuplului nu ignora timpul**

Inconstientul cuplului nu este insensibil la istorie, cultura si societate. Temporalitatea modeleaza relatia noastra cu timpul si pentru aceasta trebuie sa luam in considerare: diferitele spatii psihice in care inconstientul se dezvolta, intra, inter si trans-subiectiv. Mecanismele de aparare pe care le folosesc subiectii pentru a se proteja de anxietate, care sunt operatiile de represiune (apres-coup a evenimentelor traite si insusite de subiect) si alte mecanisme care se afla in afara represiunii, care sunt observate in procesul de transmitere psihica intre generatii.

- **Psihoterapia psihanalitica de cuplu**

In cadrul psihoterapiei psihanalitice de cuplu, am remarcat ca fiecare cuplu are propriul sau prototip ca forma de figurare a legaturii conjugale. Aceste forme ritmice de legatura ar putea avea valoarea unei audiograme, ca semnificant ritmic formal. Acest lucru apare si in somn si contiguitate spatiala in desenele de grup, unde timpul este reprezentat de o repetare a formelor. Aceste forme

de timp sunt vehiculul transmiterii inter si transgenerationale in legaturile de afiliere familiala. Fiecare cuplu si familie are un fundal sincron in care sunt depuse traumele, durerile colective si cultura nativa care o sustine. Insa filiatia nu garanteaza inserarea subiectului in genealogia sa. Fiecare legatura necesita o transformare a filiatiei in afiliere, intr-o recunoastere reciproca a apartenentei la genealogia familiei din care apartine fiecare membru al cuplului.

- **Evolutia cuplului are legatura directa cu tolerarea disincroniei si policroniei**

Fundamentul legaturii de cuplu necesita un timp inaugural de ritm sincron, care este un ritm de coincidenta afectiva intre subiectii legaturii, caracteristic legaturii de dragoste. Cuplul este in general construit pe defectele filiatiei in sine. Evolutia cuplului depinde de modul in care subiectii tolereaza disincronia si policronia. Angajamentul iubitor este o exteriorizare a structurilor gemene si deriva din atractia sexuala si capacitatea de a accepta ritmurile defensive ale partenerului, in special acolo unde celalalt esueaza. Alegerea se refera si la apartenenta la o identitate sociala, asa cum este evident cazul cuplului homosexual.

- **Cautarea unei relatii fara trecut sau viitor, fara angajamente, traite libertin**

Problema actuala a alegerii cuplului ar fi cautarea unei relatii fara trecut sau viitor, aceea a unei intalniri trecatoare, a unui timp paradisiac utopic. Relatiile sexuale deschise, sustinute din dorinta de libertate, sunt concepute fara angajament, pentru a evita intalnirile si separarile. Legatura de cuplu este reprezentata ca un domeniu temporal al unui „eu” imperial (Bauman) unde domneste narcisismul sincronizarii cu sine.

Bibliografie

1. Abend, S. M. (1984) - Sibling love and object choice. *Psychoanalytic Quarterly*, 53: 425–430.
2. Anzieu, D. (1971) - L'illusion groupale. *Nouvelle Revue de Psychanalyse*, 4: 73–93.
3. Berenstein I., Puget J. (1990) - *Psicoanalizar una familia*, Buenos Aires, Paidos.

4. Bion W.R. (1962) - Learning from Experience, Heinemann Ltd. London.
5. Bocquet, F. (2010) - Les incidences de la relation fraternelle dans le couple. Dialogue, 189: 67–77.
6. Caillot, J. -P., Decherf, G. (1982) - La position narcissique paradoxale: “vivre ensemble nous tue, nous separer est mortel”. Dialogue, 78: 98–103.
7. Coles, P. (Ed.) (2006) - Sibling Relationships. London: Karnac.
8. Conrath, Y., De Butler, A., Legrand, B., & Lemaire, J. (1991) - Quand le fraternel et le conjugal se melangent. Dialogue, 114: 102–110.
9. De Butler, A. (2000) - L’echo du lien fraternel dans la seduction et la conflictualite conjugales. Dialogue, 149: 67–76.
10. De Butler, A. (2008) - Le Couple et l’Epreuve du Temps. L’Odysee du Couple. Ramonville Saint-Agne, France: Erès.
11. Eiguer, A. (1998) - Clinique Psychanalytique du Couple. Paris: Dunod.
12. Eiguer, A. (2000) - L’echafaudage narcissique du lien fraternel. Journal de la Psychanalyse de l’Enfant, 27: 261–277.
13. Freud, S. (1905d) - Three Essays on the Theory of Sexuality. S. E., 7. London: Hogarth.
14. Freud, S. (1916–17) - Introductory Lectures on Psycho-Analysis. S. E., 15–16. London: Hogarth.
15. Gaddini, E. (1974) - Formation of the father and the primal scene. In: A. Limentani (Ed.), A Psychoanalytic Theory of Infantile Experience (pp. 61–82). London: Routledge.
16. Gomel, S. (1997) - La Transmisión Generacional, Familia y Subjetividad. Buenos Aires, Argentina: Lugar Editorial.
17. Green, A. (2008) - La construction du père perdu. In: D. Cupa (Ed.), Images du Père dans la Culture Contemporaine. Hommages à Andre Green (pp. 11–49). Paris: PUF.
18. GRANJON E. (1986) - "L'enveloppe généalogique de la famille", L'œuvre ouverte (around the concept of the self-skin and the works of Didier Anzieu, in Journée d'Etudes des Psychologie sociale clinique, Hôpital Joseph Imbert, Arles, 73-76.

19. JAÏTIN, R. (1983) - Clínica Grupal de Niños, Buenos Aires, Trieb. (1985). Aprendizaje, juego y placer (Sobre el diagnóstico de los problemas de aprendizaje) - (Learning, play and fun - On a learning diagnosis), Buenos Aires, Búsqueda.

(1995) La représentation du temps et de l'espace épistémique (chez les étudiants argentins et français), Institut de Psychologie et Psychopathologie Clinique, Université Lumière Lyon 2, under the direction of Professor René Kaës. (1995) b. Le dessin comme médiation groupale, Nouvelles voies et nouveaux objets de la psychothérapie de groupe, in Revue de psychothérapie psychanalytique de groupe, Paris, Érès, 29, 65-95.

(1998) "L'Étayage Groupal dans la Petite Enfance", Les liens, in Journal de la psychanalyse de l'enfant, Paris, Bayard Éditions; 23 - 179-195.

(2000) "Tempos ou rythmes de filiation et d'affiliation dans les "nouvelles familles", in Blessures de la filiation, Le divan familial, Paris, Presse (???) Éditions, 5,129-137.

(2010) "La transmission de la temporalité familiale", in Le groupe, l'affect et le temps, edited by Claudine Vacheret, Paris, L'Harmattan.

20. Jaitin, R. (2008) - Violence dans les liens fraternels et conjugaux. La chaise vide. Revue Internationale de Psychanalyse du Couple et de la Famille, 2: 67-81.

21. Kaes, R. (1974) - L'Appareil Psychique Groupal. Paris: Dunod, 1976.

22. Kaes, R. (2008) - Le Complexe Fraternal. Paris: Dunod.

23. Kaes, R. (2009) - Les Alliances Inconscientes. Paris: Dunod.

24. Kancyper, L. (1991) - Resentimiento y Remordimiento. Estudio Psicanalítico. Buenos Aires, Argentina: Paidós.

25. Kancyper, L. (2004) - El Complejo Fraternal. Buenos Aires, Argentina: Lumen.

26. Lacan, J. (1938) - Family Complexes in the Formation of the Individual. London: Karnac, 2003.

27. Laplanche, J. (1970) - Life and Death in Psychoanalysis. Baltimore, MD: John Hopkins University Press, 1976.
28. Pontalis, J. -B. (2006) - Frère du Precedent. Paris: Gallimard. Rosolato, G. (1978). La Relation d'Inconnu. Paris: Gallimard.
29. Roussillon, R. (2003) - Figures du père: le plaisir de la difference. In: J. Guillaumin & G. Roger (Eds.), Le Père. Figures et Realite (pp. 185–203). Paris: L'Esprit du Temps.
30. Sommantico, M. (2008) - Ritorni del fraterno in una consultazione psicoanalitica di coppia. In: La Dimensione Fraterna in Psicoanalisi (pp. 203–221). Rome: Borla.
32. Winnicott, D. W. (1964). The Child, the Family, and the Outside World. London: Pelican.